

tilbage at undervise i sin Skole. Nu kunde man maaske sige, at det i dette Tilfælde kunde paavises, at Forældrene ikke vare helt uden Skyld, og det tør jeg ikke benægte. Men jeg tør paastaa, at efter som Forholdene udviklede sig fra Begyndelsen, havde denne Mand ingen Betingelser for at kunne udrette noget i Skolen, for at kunne udøve en tilfredsstillende Gerning blandt Børnene der, og det mener jeg dog er det væsentlige; naar Talen er om Bibeholdelsen af en Lærer.

Min Opfattelse er derfor, at en Paragraf, der foreskriver saa strenge Betingelser som den nuværende § 8, at Skolekommissionen med $\frac{3}{4}$ Majoritet og Sogneraadet med $\frac{3}{4}$ Majoritetet skulle kræve det, for at man kan faa en Skolelærer afskediget, er ingenlunde for vidtgaaende. Jeg mener, at man ikke har taget for haardt paa Lærerne og for blødt paa Forældrene. Snarere er det modsatte Tilfældet, og jeg kan derfor paa ingen Maade være med til at indskrænke den Ret, Forældrene have i Henhold til den bestaaende Lov. Jeg kunde snarere ønske den udvidet.

Jeg maa endnu have Lov til at sige et Par Ord for at forebygge enhver Misforstaaelse. Jeg kunde tænke mig, at der vil blive rettet Angreb mod mig fra Lærerstandens Side paa Grund af disse Udtalelser. Derfor maa jeg sige, at dette er ikke et Angreb paa Lærerne i Almindelighed. Jeg erkender, at Lærerstanden nu til Dags er gaaet saa langt frem, at vi i Virkeligheden maa se op til den som en dygtig, brav og god Stand, og den har min største Agtelse. Men det forhindrer ikke, at der blandt Lærerne kan findes nogle, som ikke ere skikkede til dette Hverv, og som heller ikke ere en Ære for Standen, og jeg tror, alle de rettænkende Lærere ville være tilfredse med, at der gives en Adgang til at fjerne saadanne Lærere, som ere en Skamplet for Lærerstanden. Som sagt, det er ikke nogen Dom over Lærerstanden i Almindelighed, jeg har villet fælde, mine Udtalelser gælde kun disse enkelte Tilfælde. Men i saadanne Tilfælde vil jeg have Ret til at blive fri for en uduelig Lærer og Adgang til at faa ham sat fra Bestillingen. Det er dog ikke saadan, at disse Mennesker blive kastede i Fængsel eller gjorde umulige, fordi de faa deres Afsked som Lærere. For det første have de Ret til deres Pension; for det andet have de Ret til at søge andet Kald, og endelig have de fuldstændig Ret til at søge anden Virksomhed. En Mand med en Lærereksamen kan dog ogsaa bruges til andre Ting end til at være Lærer, og det er ikke Samfundets Skyld, at han har taget Eksamen som Lærer. Lærer bliver

han frivilligt, og hvis det saa viser sig, at han ikke er i Besiddelse af de nødvendige Betingelser for at udrette noget som Lærer, mener jeg, at den Mand maa finde sig i enten at gaa over til en anden Gerning eller at søge andetssteds hen og forsøge sig der.

Det var denne Udtalelse, jeg maatte fremkomme med. Jeg har ikke kunnet lade være at fremsætte disse Bemærkninger, fordi det er mig en saare alvorlig Sag, og fordi jeg har haft disse Tilfælde saa nær inde paa Livet, at jeg vilde ikke være tilfreds med mig selv, om jeg havde ladet dette Lovforslags Behandling gaa til Ende uden at have gjort, hvad jeg kunde, for, at der ikke blev foretaget Indskrænkning i Forældrenes Ret paa dette Punkt.

Laursen: Ogsaa jeg kunde godt begynde med at udtale en Tilslutning til mange af de Tanker, som ere komne frem i dette Lovforslag, men jeg vil ikke komme videre ind paa denne Side af Sagen, fordi det vilde trække Diskussionen ud, hvis hvert enkelt Medlem skulde omtale Lovforslagets Enkeltheder. Jeg vil kun sige, at jeg i mange Maader kan give min Tilslutning til de Udtalelser, der fremkom fra det ærede Medlem fra Hornslet (Povlsen), navnlig til, hvad det ærede Medlem udtalte om Eksamensforholdene ved Skolerne og forskellige af de Ting, som vedrøre Lovforslagets første Del. Fremdeles vil ogsaa jeg gerne betone, at jeg tror, det ærede Medlem for Odense 2den Valgkreds (H. L. Møller) har en god Del Ret i, at figura udviser, at det gamle Tilsyn i mange Maader har været et forstaaende Tilsyn overfor dem, der have øvet Skolegerningen. Jeg er tilbøjelig til at tro, at hvis Lærerne fik det Tilsyn gennemført, som de have bedt om i denne Kommission, og altsaa fik en saadan Række af Amtskonsulenter, som skulde være et vejledende og kritiserende Tilsyn, kunde det godt være, at de vilde komme til at opleve den Dag, da de vilde fortryde, at Rigsdagen havde givet efter for dette fra forskellige Læreres Side saa stærkt udtalte Ønske. Jeg siger: fra forskellige Læreres Side, thi jeg kan ikke nægte, at jeg nærer en lille Tvivl om, at dette Ønske virkelig er saa udbredt i Lærerstanden, som det maaske ser ud til.

Altsaa, jeg erkender, og det vil jeg gerne sige, at der i dette Lovforslag er nedlagt mange gode Tanker, men der er et Par enkelte Punkter deri, som jeg mener, at det kommende Udvalg bør tage under lidt nøjere Overvejelse, og det er